

Verslag van de 237ste vergadering van The Dickens Fellowship Haarlem Branch.

In een slagvaardig Kraantje Lek verzamelden zich 24 leden. De president heet allen welkom en spreekt van een overweldigende opkomst. Met genoegen constateert hij dat de harde kern in ruime mate vertegenwoordigd is.

Hij memoreert ons lid mevrouw Vonkeman die onlangs is overleden.

De secretaris heeft niets te zeggen en de penningmeester is niet aanwezig.

Maar de editor wel en meldt dat weer een nieuw nummer van The Dutch Dickensian is verschenen. Het tweede nummer dit jaar, maar hij wil meer, hij wil graag drie nummers per jaar uitgeven. Want thuis wordt geklaagd dat er grote hoeveelheden kopij de gang blokkeren. Vanuit de zaal laten de leden aanmoedigen horen maar het bestuur kijkt zuinig.

Dan ontdekt de president een nieuw lid, de heer Engelsma, die ingeklemd tussen de Groninger maffia achter in de zaal zit. In het schemerduister en buiten het gehoor van het bestuur wordt door de heer Lokin een vraag gesteld waarop het juiste antwoord Spenlow moet zijn.

Waarna de president het woord geeft aan de spreker voor deze middag, professor Dekkers. Dit onderwerp, zo stelt hij, ligt hem na aan het hart. Hij is blij te mogen spreken voor een gretig gehoor en niet voor een groep studenten die net het bed uit is. Hij kan zich nog levendig herinneren eerder voor ons een lezing te hebben gehouden, maar toen was hij, naar eigen zeggen, nog een jeugdige onbezonnene. Hij gaat het vandaag hebben over de ontvangst van Dickens in Nederland. Dat is misschien wat vreemd, want spreker is zelf geen Neerlandicus maar wel een goed lobbist want hij kreeg van de uitgever van het boek "The Reception of Dickens in Europe", de opdracht het Nederlandse gedeelte voor zijn rekening te nemen. De twee kloeke delen kosten maar liefst 152 ponden, maar dan heb je ook wat.

De ontvangst van Dickens in Nederland kan je breed zien, zo meent Dekkers. Het gaat niet alleen om de boeken maar ook om films, toneelbewerkingen, etc. Ook deze middag is weer een soort ontvangst van Dickens. Hij gaat daarna in op de vertalingen, die volgens hem soms ware kunstwerkjes zijn. Als we helemaal aan het begin beginnen dan zien we in 1837 in het tijdschrift De Gids van Joahannes Potgieter het verhaal over Gabriel Grub, "The Goblins that stole a Sexton". Dat was dus al een jaar nadat het origineel verscheen.

Twee zaken zijn spreker daarbij opgevallen; ten eerste was dit een Kerstverhaal en is Dickens hier in Nederland nooit meer echt losgekomen van dat Kerst imago, en ten tweede werd de vertaling gekneed in de traditie van het tijdschrift De Gids. Potgieter wilde een "no nonsense" Dickens maar dat was Dickens nu eenmaal niet dus paste Potgieter Dickens maar aan voor zijn tijdschrift. Spreker heeft hier voorbeelden van, waarvoor hij put uit artikelen van ons voormalig lid mevrouw Agnes Zwanenveld. Potgieter zette Dickens weg als plat en grotesk. Dekkers gaat hierna in op het vertalen want daar was het nodige aan te verdienen en de Hollandse handelsgeest verloochende zich ook hier niet. Onder meer Het Lees kabinet zat er boven op. Van het eerste deel van Nicolas Nickleby, dat op 31 maart 1838 in Engeland verscheen, verscheen hier al een vertaling in augustus 1838. Dat was de officiële uitgave, maar andere Nederlandse uitgevers, die de rechten niet verworven hadden, drukte zonder scrupules illegaal delen in hun eigen tijdschriften af. Spreker noemt als voorbeeld uitgever Freijlink. Want Dickens had een hoge marktwaarde voor uitgevers.

Een bekende vertaler van Dickens was Mensink, maar van hem hebben wij geen echt beeld, behalve dan dat hij een leraar Engels was. De vertalingen, vooral die van de gebroeders Cohen werden gekenmerkt door veel illustraties.

Dekkers denkt dat Dickens hier in die eerste tijd een bepaalde populariteit had omdat hij een schrijver was die over het werkelijk leven schreef en ook aansloot bij de Protestantse waarden van die tijd. Daarna werd het minder, vooral door de recensies van Busken Huet die vaak citeerde uit de biografie van Forster uit 1872. Hij stampte Dickens de grond in als ware hij een heipaal. Dickens legde het daarna al gauw af tegen onder meer Thackery. Tot 1940, toen hadden de critici wel genoeg van Dickens, maar de lezers niet. Een initiatief van Godfried Bomans om de complete Dickens bij Spectrum te laten verschijnen bleek na de oorlog een groot succes.

Alleen al de Pickwick Papers, vertaald door Bomans zelf, haalde binnen een jaar een oplage van 50.000. Ook spreker werd gegrepen door de Spectrum uitgaven die hij op 13 jarige

leeftijd begon te lezen. Bomans speelde dus een belangrijke rol bij de herintroductie van Dickens in Nederland. Dekkers noemt daarna Maarten 't Hart die vond dat Dickens veel invloed heeft gehad op schrijvers in Nederland. Maar aan de andere kant, Dickens is hier nooit echt een kracht geworden. Misschien vorig jaar dan wat meer, vanwege het feit dat hij 200 jaar geleden geboren werd. Hoewel er natuurlijk ook evenementen in Nederland zijn als het Dickens Festijn in Deventer.

Werd er maar mee vertaald, zo sluit spreker zijn lezing af, en laten we nooit mopperen over vertalingen, laten we blij zijn met acties als recentelijk de serie van Het Kruidvat.

De president dankt de spreker en biedt Het Boek aan. Waarna er vragen en opmerkingen zijn. De heer Van Kessel vraagt of spreker de Pickwick Papers eigenlijk alleen voor mannen geschikt vindt. Spreker voelt zich op dun ijs en antwoordt ontwijkend.

Waarop mevrouw Lokin het heeft over de geschiktheid van vrouwen als rechter.

De heer De Landtsheer vraagt of er navolgers van Dickens in Nederland zijn aan te wijzen.

Spreker denkt aan Cremers en Bomans en een beetje aan Beets.

De president vult dit rijtje aan met Bob den Uyl.

De heer Lokin vindt dat Maarten 't Hart een beetje teveel op de details let, het is een beetje een zeur, een echte Protestant.

De heer Kabel zegt het boek wel te willen kopen maar niet nadat spreker iets heeft gezegd over hoe de ontvangst van Dickens elders verliep in Europa.

Spreker vat het als volgt krachtig samen:

In het Noorden was er kritiek, men vond dat hij teveel humor had en te weinig serieus was.

In het Oosten was hij een volksheld die het opnam voor de arbeiders.

In het Zuiden was er veel waardering voor het groteske in zijn werk.

Waarna wij aan tafel gaan:

De president vindt dat wij de doelstellingen van Dickens niet hebben bereikt. Niemand begrijpt waar hij het over heeft. Daarop gaat hij verder over de Dickens film van Nico Andriessen en Godfried Bomans.

Waarna de heer Kabel het woord neemt. Hij spreekt over films en bruikleenovereenkomsten en kijkt daarbij naar de secretaris maar die weet nooit ergens iets van.

Dan verrijst de penningmeester. Hij herinnert zich dat ons overleden lid mevrouw Vonkeman voor ons een lezing hield over "De kracht van het marginale in de romans van Dickens". (op 4 maart 2004 in Kraantje Lek). Deze lezing was gebaseerd op haar master scriptie Engels. (cum laude in Leiden) en ging voornamelijk over een passage in Martin Chuzzlewit waarin de figuur van Tamaroo voor komt. *She had nothing fiery about, her except an occasional attack of that fire that is called St. Anthony's. She was chiefly remarkable for a total absence of all comprehension upon every subject whatever ... and when despatched to the post-office with letters, had been seen frequently endeavouring to insinuate them into casual chinks in private doors, under the delusion that any door with a hole in it would answer the purpose.*

Als dan het tafelgesprek weer eens uitkomt bij het ledenwerven merkt de heer Van Kessel op dat er onder geen beding jongeren binnengehaald moeten worden dat dat nog altijd het oude adagium geldt: hoe minder zielen hoe meer vreugd.

Hierin wordt hij bijgevalen door de heer Lokin die stelt dat een mens kan niet oppervlakkig genoeg kan zijn.

Waarop de president de bijeenkomst besluit met de opmerking dat diepgang alleen maar leidt tot lichamelijk ongemak en verantwoordelijk is voor de helft van de criminaliteit in dit land.